

ISSN 0235 – 3490

АРХЕОЛОГІЯ

ПУБЛІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ

НОВІ ВІДКРИТТЯ
І ЗНАХІДКИ

СТАТТІ

РЕЦЕНЗІЇ

ХРОНІКА

ПАМ'ЯТЬ

АРХЕОЛОГІЇ

ДИСКУСІЇ

АРХЕОЛОГІЯ

ЗА РУБЕЖЕМ

ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

АРХЕОЛОГІЇ

1 • 2000

У журналі вміщено статті з проблем давньої історії та археології від первісності до середньовіччя, публікації нових матеріалів і результатів досліджень пам'яток на території України та за рубежом, біографічні матеріали, рецензії та хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по проблемам древней истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых материалов и результатов исследований памятников на территории Украины и за рубежом, биографические материалы, рецензии и хроника.

Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Адреса редакції

04210 Київ—210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Телефон 418-91-38

П. П. ТОЛОЧКО (головний редактор),

**В. Д. БАРАН, К. П. БУНЯТЯН, І. С. ВІНОКУР,
М. І. ГЛАДКИХ, А. А. ЗАЛІЗНЯК,**

В. М. ЗУБАР (відповідальний секретар),

С. Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного редактора), **В. К. МІХЕЕВ, О. П. МОЦЯ,**

В. Ю. МУРЗИН, В. В. ОТРОЩЕНКО,

В. Н. СТАНКО, Р. В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ,

Г. М. ТОЩЕВ, В. М. ЦИГИЛИК,

Є. В. ЧЕРНЕНКО

Друкується за постановою
редакційної колегії журналу

Художній редактор
к. іст. наук **М. М. Ієвлев**

Технічний редактор **Т. М. Шендерович**

Комп'ютерна верстка **О. О. Канигіної**

Здано до набору 10.10.2000. Підписано до друку 20.10.2000. Формат 70×108/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 15,40. Ум. фарбо-відб. 15,58. Обл.-вид. арк. 16,63. Тираж 550 прим. Зам. 432.

Оригінал-макет виготовлено та тираж видруковано Спеціалізованою друкарнею наукових журналів при Президії НАН України, 01004 Київ, вул. Терещенківська, 4

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У БЕРЕЗНІ 1989 р.

ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 1 • 2000

ЗМІСТ

Статті

- СМИРНОВ С. В. Антропогенез: шляхи співпраці археології та філософії в розробці проблеми 3
- КАДРОВ С., МАЛЄЄВ Ю., ШМІТ М. Східна група культури кулястих амфор за даними радіовуглецевого датування 17
- ПОЛІДОВИЧ Ю. Б. Скіфські хрестоподібні бляхи 35
- ЄМЕЦЬ І. А. Історіографічний аспект у вивченні культури Бога Найвишого на Боспорі 49
- ХРАПУНОВ М. І. Адміністрація Херсона наприкінці IV—VI ст. 57
- КОЗАК О. Д. Антропологічний склад та морфологічні риси давньоруського населення Середнього Подніпров'я (за матеріалами могильника Григорівка) 67

Публікації археологічних матеріалів

- ГАСКЕВИЧ Д. Л., ГАВРИЛЕНКО І. М. До походження дніпро-донецького неоліту Лісостепового Подніпров'я 81
- ПОЛІН С. В., КОВАЛЬОВ М. В., **ЧЕРЕДНІЧЕНКО М. М.** Про датування Бердянського кургану (за керамічними матеріалами) 94

До історії стародавнього виробництва

- ФІЛЮК О. В. Класифікація пам'яток залізобного виробництва 113

Дискусії

- КРИЖИЦЬКИЙ С. Д., ЗУБАР В. М. До питання про реконструкцію храму Юпітера Доліхена на території сучасної Балаклави 119
- КОМАР О. В. Ранні хозари у Північному Причорномор'ї 130
-

На допомогу вчителю

- ЦИНДРОВСЬКА Л. О. Пізньозарубинецькі пам'ятки на території України 143
-

Нові відкриття і знахідки

- ПОЛТАВЕЦЬ В. І., БІЛЕЦЬКА О. В., ЛЕГОНЯК Б. В. Шолом кубанського типу в Правобережному Лісостепу 147
-

Рецензії

- ХВОРОСТЯНИЙ О. І. Болгов Н. Закат античного Боспора. Очерки истории Боспорского государства позднеантичного времени (IV—V вв.). — Белгород, 1996. — 180 с. 150
- КУЧИНКО М. М. Толочко П. А. Кочевые народы степей и Киевская Русь. — Киев: Абрис, 1999. — 200 с. 156
-

Хроніка

- ПАШКЕВИЧ Г. О. Одинадцятий симпозиум Міжнародної Робочої Групи з палеоетноботаніки 158
- БУРОВ Г. М. Міжнародна конференція з микродільної археології 163
- Пам'яті Стефанії Ромуальдівни Кілієвич 165
- Пам'яті Любові Єгорівни Скиби 166
- Наші автори** 168
- Список скорочень** 169

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

СМИРНОВ С. В. Антропогенез: пути сотрудничества археологии и философии в разработке проблемы	3
КАДРОВ С., МАЛЕЕВ Ю., ШМИТ М. Восточная группа культуры шаровидных амфор по данным радиоуглеродного датирования	17
ПОЛИДОВИЧ Ю. Б. Скифские крестообразные бляхи	35
ЕМЕЦ И. А. Историографический аспект в изучении культа Бога Высочайшего на Боспоре	49
ХРАПУНОВ Н. И. Администрация Херсона в конце IV—VI вв.	57
КОЗАК А. Д. Антропологический состав и морфологические черты древнерусского населения Среднего Поднепровья (по материалам могильника Григоровка)	67

Публикации археологических материалов

ГАСКЕВИЧ Д. Л., ГАВРИЛЕНКО И. Н. К происхождению днепро-донецкого неолита Лесостепного Поднепровья	81
ПОЛИН С. В., КОВАЛЕВ Н. В., ЧЕРЕДНИЧЕНКО Н. Н. О датировании Бердянского кургана (по керамическим материалам)	94

К истории древнего производства

ФИЛЮК О. В. Классификация памятников железоделательного производства	114
--	-----

Дискуссии

КРЬЖИЦКИЙ С. Д., ЗУБАР В. М. К вопросу о реконструкции храма Юпитера Долихена на территории современной Балаклавы	119
КОМАР А. В. Ранние хозары в Северном Причерноморье	130

На помощь учителю

ЦИНДРОВСКАЯ Л. А. Позднезарубинецкие памятники на территории Украины	143
--	-----

Новые открытия и находки

ПОЛТАВЕЦ В. И., БИЛЕЦКАЯ О. В., ЛЕГОНЯК Б. В. Шлем кубанского типа в Правобережной Лесостепи	147
--	-----

Рецензии

ХВОРОСТЯНЫЙ А. И. Болгов Н. Закат античного Боспора. Очерки истории Боспорского государства позднеантичного времени (IV—V вв.). — Белгород, 1996. — 180 с.	150
КУЧИНКО М. М. Толочко П. П. Кочевые народы степей и Киевская Русь. — Киев: Абрис, 1999. — 200 с.	156

Хроника

ПАШКЕВИЧ Г. А. Одиннадцатый симпозиум Международной Рабочей Группы по палеозотнотанике	158
БУРОВ Г. М. Международная конференция по мокродольной археологии	163
Памяти Стефании Ромуальдовны Килиевич	165
Памяти Любови Егоровны Скибы	166
Наши авторы	168
Список сокращений	169